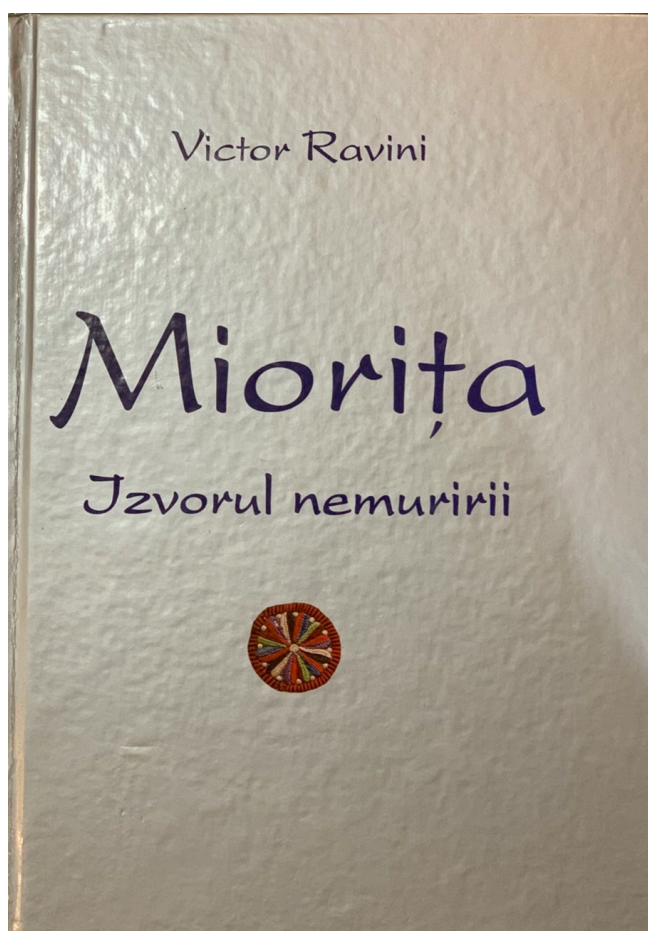

Balada Națională a Românilor

Un volum de critică literară nu este întotdeauna ușor digerabil de cititorul fără „bancă genetică” în abordarea literaturii comparate. Există însă scriitori care pot aborda cu o naturalețe impresionantă subiecte altfel grele, imposibil de condensat. Este ceea ce m-a bucurat în volumul lui *Victor Ravini, Miorița - izvorul nemuririi* (Ed. Alcor Edimpex, București, 2016, 340 pg.). Autorul este Radu-Victor Nițu a cărui biografie s-a construit în urma absolvirii Facultății de Filologie din Timișoara, secția Literatura Română- principal și Limba și Literatura Germană- secundar. Pleacă în 1985 în Suedia și se reasează cultural, absolvind Facultatea de Știința Religiilor a Universității din Goteborg precum și Management la Scandinavian International University. Semnase în țară cu numele de Radu Nițu patru cărți, fiind membru al Uniunii Scriitorilor. Odată plecat în Suedia lucrează și scrie, publicând trei volume din care acesta, tradus acum în românește, care apare cu titlul *Miorița- Ododlighetens kalla* în 2012 (Carpati Publishing din Gotheborg). Dintâi merită semnalat că în paginile volumului avem o nouă traducere a *Variantei Alecsandri* a Mioriței (pp. 3-5) și cred că merită făcut efortul de a rosti cu voce tare propunerea de text a scriitorului pentru a înțelege în ce mod versul popular românesc degajă forță de evocare indiferent de limbă. Urmează apoi o serie de capitole care desfac propunerea metafizică a Mioriței din subiectul științei filologice – Importanța Mioriței

și locul ei în literatura universală (pp. 7-10), Cercetarea veche și nouă (pp. 11- 42) și Cadrul teoretic (pp. 43-74)- și îl propun cercetării antropologice, ontologic- spirituale. Astfel avem capitolele Uciderea ciobanului este un caz juridic sau nu? (pp. 75- 88, cu o excelentă cercetare pe conținutul cuvântului *lege*, care aduce aminte de analiza aproape spectrală propusă prin Timotei Cipariu sau Ioan Micu Moldovan), Legea ciobanilor (pp. 89-96), Haos și cosmos (pp. 97-122), Frăția și străinul (pp. 123-139), Uciderea ciobanului (pp. 141-164), Ciobanul a fost sau n-a fost ucis? (pp. 165- 184), Metafora cinei ciobanilor (pp. 185-192), Criteriile etice ale ciobanilor (pp. 193-198). Din aceste trepte interioare se dezvoltă o interesantă analiză theo-dramatică (în sensul acordat termenului de Hans Urs von Balthazar) pornită din procesul de delimitare dintre matriarhat și patriarhat- cu seria de consecințe ale uciderii în plan ontic-ontologic (pp. 199-212) precum și relaționarea acestei căderi cu sensul des-mitizării animalelor (adevărate ori false, pp. 213- 232) care cheamă de fapt hierofania (pp. 233- 238)- un Dumnezeu care apare la fum de jertfă la momentul istoric Cain și Abel pare să locuiască în toate jertfirile, gazdă apolinică ori onirică, după cum și jertfa ucide sau învie. Interesant devine modul în care autorul identifică apoi interiorul procesului de deteriorare a divinității (pp. 239- 246) -cu modificări aduse simbolurilor solare, cu trecerea din lumină în întuneric a unei întregi mitologii- și așezarea comunicării cu divinul în zodia alegoriei morții și nunții ciobanului (pp. 247- 254) și a nunții sfinte (hierogamiei) (pp. 255-259). Este o vădită trecere dinspre poetic spre prelogismul epifanic, căci autorul caută să ne identifice cine e Cine-îngăduit fie-mi jocul de majusculă- precum și condițiile trăirii în uniune cu divinitatea (pp. 261-269, respectiv pp. 271-280). Socotind că în ce privește condițiile unității divino- umane se vedește o confuzie între mythos și logos autorul propune și analiza experienței umane primare care depășește viziunea poetică a lumii și ne descoperă un ethos aproape teologizat al interiorității ciobanului (un echilibru dens între dumnezeirea umanizată și omul îndumnezeit, pp. 281-304). Un ultim aspect propus de autor vizează transmiterea orală și modificarea textelor (pp. 305-306) și datarea conținutului (pp. 307- 312). Prin lucrarea aceasta, care dispune de o excelentă Bibliografie (pp. 323-333) și o editare de excepție (iconologie adecvată, note respirabile și trimiteri inspirate), *Miorița* trece dinspre românesc spre Universal cu mai mare ușurință. Într-o frumoasă haină de nuntă. O stare de bine și un respirabil curent de redescoperire a chemării la literatură română izvorăsc dintr-o analiză coerentă, fidelă gândului unei așezări în matca rațiunilor universale ale umanismului aflat în căutarea Chipului care să-i provoace asemănarea. O scriere aerisită și chivernisită prin punctări decisive. O carte a întrebărilor care merită să persiste!